

NEZAVISNI SINDIKAT ZNANOSTI I VISOKOG OBRAZOVANJA

Independent Union of Research and Higher Education Employees of Croatia

ODGOVOR NA REAKCIJU VLADE I OSVRT NA NEMOĆ DEMOGRAFSKE POLITIKE

VLADA RH

Predsjednik Andrij Plenković

Poštovani predsjedniče Vlade!

Žalim što sam doista nasjeo na medijsku neistinu o Vašoj navodnoj izjavi da je „iseljavanje danas in“. Hvala na upozorenju. Osobno sam počesto žrtva kaljuže koja izvire iz dijela medija. Međutim, čak i s takvim iskustvom čovjeku se dogodi da proguta uđicu. Tolika je medijska moć obmanjivanja. Možda se to ne bi dogodilo da sam naišao na Vladin demanti izjave. Razumijem da je nemoguće trčati za svakom neistinom koja se napiše. Učinak je, kako je primijetio Malraux, isti kao i skupljanje perja koje je netko na vjetru prosuo iz jastuka.

Sloboda i odgovornost medija

Takvo medijsko djelovanje javni i politički život pretvara u dvoranu iskrivljenih ogledala, uslijed čega su svi likovi u politici izobličeni, što dezorientira birače i potkopava vjeru mlađih ljudi u demokraciju. Slobodu novinarstva, kao preduvjeta slobode, valja unaprijediti odgovornošću. Politika u tom smislu ništa ne poduzima pa ni Vaša.

Jednu aktivnost vlasti na planu medija osjećamo kroz kontrolu i zatvaranje javnog medijskog prostora za suprotna mišljenja (primjerice, HRT je stvorio iluziju da o uvođenju eura svi relevantni subjekti u zemlji isto misle). To je pogubno za kvalitetno odlučivanje u društvu. Prisjećam se izjave Tomasa Jeffersona: „Kritizirajte me da mi pomognete“. Ako je kritika vođena brigom za opće dobro zemlje i ako se temelji na činjenicama ona je puno korisnija od bilo koje pohvale.

Činjenice o iseljavanju kako to mi vidimo

Za nas je činjenica da je zemlja u izvanrednom stanju i u toj dijagnozi predsjednica Republike sasvim je u pravu. Vlada problem uočava ali mu ne daje odgovarajuću dimenziju da bi ga mogla riješiti. Vidi se to kroz niz izjava Vaših ministara i Vas osobno, ali još i više kroz brojke državnog proračuna, kroz ekonomsku politiku i skromno planiranje gospodarskog rasta.

Predsjedničin prijedlog je skup nužnih uvjeta, ali ne i dovoljnih. Predsjednica nije izrekla (ne znam da li je osvijestila), ali u okviru postojeće ekonomske paradigme njeni prijedlozi nisu ostvarivi. I tu su Vaši ministri u pravu, doista za to sve novaca nema. Nema ih iz dva razloga, prvo, jer ste ih krivo podijelili i drugo, jer ih niste odlučili stvoriti. Novci se ne mogu proizvesti s neambicioznim planom gospodarskog rasta. Novci se u kratkom roku ne mogu stvoriti niti u okviru konvencionalnih ekonomske rješenja.

Adresa / Address: Ulica Florijana Andrašeca 18 A, 10000 Zagreb, Croatia Tel: +385 1 4847-337 Fax: +385 1 4847-338
e-mail: uprava@nsz.hr www.nsz.hr OIB: 44542870641 Žiro-račun – IBAN: HR152360001101370304

Predsjednik / President: prof. dr. sc. Igor Radeka Predsjednik Velikog vijeća / President of the Great Council: Vilim Ribić
Zamjenik predsjednika i potpredsjednik Velikog vijeća: dr. sc. Tvrto Smilal Počasni predsjednici: prof. dr. sc. Zvonimir Šikić i prof. dr. sc. Krunoslav Pisk

Datum osnivanja / Date of Founding: 11. 1. 1990.
Član / Member of: Education International & Matica hrvatskih sindikata

Predsjedniče Vlade, ova je zemlja u većoj banani nego što je ikada bila. Niti početkom prošlog stoljeća iseljavanje nije imalo tako opasne posljedice, jer je bilo kompenzirano visokim natalitetom, niti za vrijeme komunizma odlazak ljudi nije bio toliko poguban, iako smo ga svi tumačili posljedicom protuhrvatske politike. Niti u ratu jer tada nije bilo apatije. Sada imamo državu, ali stvarnost koju živimo krunski je dokaz da nam vlastita politika nije uspjela. Ponajviše zbog izostanka kvalitetnog uvida u okolnosti, ali i egoizma partikularnih skupina.

Vi imate instrumente s kojima bi mogli stvari promijeniti. Stoga, kao građani očekujemo od Vas suradnju sa svima u politici i društvu na pronalaženju pravog puta iz beznađa.

Izvući se iz pogrešnih ekonomskih paradigma

Očekujemo da Vlada napusti ekonomsku politiku fokusiranja na javni dug i deficit, i da se prestane baviti time kako ju ocjenjuju rejting agencije, već da vodi brigu kako će ju ocijeniti budućnost i vlastiti narod.

Kada je zemlja u izvanrednom stanju onda se moraju napustiti dogme možda primjerene normalnom stanju. Rat ili prirodne katastrofe sve države svijeta deficitarno financiraju. Mi sada nismo u ratu ali već sada imamo populacijske gubitke veće nego u ratu. Izgubili smo preko 220 tisuća ljudi u miru. Deficitarno financiranje osim što može ispuniti svrhu u kratkom roku (rat, zaustavljanje iseljavanja...) može utjecati pozitivno na sam rast (primjerice, izgradnja vrtića širom zemlje efektom multiplikatora diže nacionalni dohodak). To je doduše napad na vjeru ekonomista koji Vas okružuju.

Međutim, jedino rast omogućuje zdravu finansijsku konsolidaciju ex post, a potpuna je zabluda njihovo uvjerenje kako će finansijska konsolidacija dovesti do rasta, kako će samo tržište honorirati eliminaciju javnog duga i deficita. Vaša Vlada nastavlja u toj zabludi tržišnih fundamentalista iako deset godina krize pokazuje da se to nije dogodilo. Vlada se tih zabluda i dalje može držati, i time strpljivo graditi nacionalni cilj koji glasi: **ulazak u eurozonu**. Nama se čini da nacionalni cilj treba biti **zaustavljanje iseljavanja**, a tek onda eventualno eurozona i to samo ako se Europska unija reformira u potrebnom smjeru, što je za sada, kao što predobro znate, krajnje neizvjesno. Ta dva cilja nisu kompatibilna u ovome vremenu.

I Vi i predsjednica, vjerojatno i sami znate da bez snažnog gospodarskog rasta sigurno nećete riješiti demografske probleme nikakvim honoriranjem rađanja. Pravi rast po receptima iz nezainteresiranog Brisela i samodostatnog Berlina nećete postići u vremenu koje je potrebno za zaustavljanje iseljavanja. U tom vremenu niti prijeko potrebne reforme neće dati učinke.

Nije slučajno da ste rast projicirali tako neambiciozno. Vlada s pravom realno prosuđuje da u postojećem okviru i postojećoj ekonomskoj doktrini veći rast ne može ostvariti. Za to je potrebno napustiti okvire europskog semestra, artikulirati vlastita ekomska rješenja, a za to, čini se nemate niti smjelosti niti odgovarajućih ljudi.

Kako Hrvatsku nametnuti Europi

Ipak, očekujemo od Vas da u Briselu Hrvatsku nametnete Europskoj uniji. Ako u njoj nema solidarnosti među državama, ako nema konvergencije, a svega toga već dulje nema, onda Hrvatska treba gledati svoja posla. Očekujemo da naša vanjska politika poveže zemlje Istočne i Južne Europe koje imaju slične demografske gubitke i da zajednički inicirate promjenu ekonomskih pravila u Europskoj uniji. Očekujemo da vanjska politika bude odraz unutarnjih potreba naroda, a ne da se unutarnja situacija podvija pod teretom vanjskopolitičkih obaveza, neprikladnih trenutnoj nacionalnoj situaciji.

Očekujemo promjenu vrijednosti u zemlji

Očekujemo da ćete vratiti povjerenje građana u vlastitu državu. Očekujemo od Vas da transformirate državni aparat i državne institucije, a osobito izopačeno pravosuđe. U zemlji gdje pripadnici nižih slojeva ne mogu ostvariti pravdu ne žele ljudi živjeti, pa niti čestiti ljudi višeg statusa.

Očekujemo od Vas da ćete vratiti nadu u zemlji vrednovanjem rada, znanja i kreativnosti. Očekujemo od Vas da ćete onima koji su doista stvarali hrvatsku državu reći otvoreno da sada pravima koja su si izborili potkopavaju njene temelje. To je jedan od razloga zašto nemate novaca za predsjedničine prijedloge. Predsjedničin program traži po procjenama 6 do 10 milijardi kuna dok su sve povlaštene mirovine u zemlji oko 8,7 milijardi kuna (veteranske 6 milijardi). O tome i predsjednica šuti.

Vaše izjave

Netočna je Vaša izjava (ako su je mediji dobro prenijeli) da bismo se u istoj mjeri s iseljavanjem susreli i prije 10 ili 15 godina da smo tada ušli u EU. Promaklo Vam je izgubljeno desetljeće krize. Promaklo Vam je da smo izgubili dva godišnja BDP, da smo imali četiri godine njegovog uzastopnog pada, da smo imali masovno otpuštanje ljudi i rušenje cijene rada (plaća), promaklo Vam je neinvestiranje i zagušeno gospodarstvo, a sve pod pokroviteljstvom europskog semestra i u izvedbi Milanovićeve Vlade.

Promakla Vam je društvena regresija nakon ulaska u EU, pad pravne sigurnost, korupcije više nego prije, državni aparat nesposobniji, podjele u društvu veće..., što snažno utječe na ljude. Ulaskom u EU politika se više nikome ne mora dokazivati. Ušla je u prvu ligu i zna da iz nje ne može ispasti pa ju više i ne brine zadnje mjesto na tablici. Međutim, odlaze nam igrači u druge klubove zbog posljedica neadekvatnog odgovora na krizu. Ljudi odlaze zato jer su im se suzile perspektive u svojoj zemlji a ne zato jer su im se proširile u tuđoj.

Točna je Vaša izjava da je slobodno kretanje radne snage blagodat i jedno od temeljnih načela Europske unije. Nitko upućen ne propituje to načelo, već valja propitivati što je Europska unija napravila kao kompenzaciju za takvo stanje? Ona inače najavljuje Marshalov plan za Afriku, ali

Adresa / Address: Ulica Florijana Andrašeca 18 A, 10000 Zagreb, Croatia Tel: +385 1 4847-337 Fax: +385 1 4847-338
e-mail: uprava@nsz.hr www.nsz.hr OIB: 44542870641 Žiro-račun – IBAN: HR1523600001101370304

Predsjednik / President: prof. dr. sc. Igor Radeka Predsjednik Velikog vijeća / President of the Great Council: Vilim Ribić
Zamjenik predsjednika i potpredsjednik Velikog vijeća: dr. sc. Tvrko Smital Počasni predsjednici: prof. dr. sc. Zvonimir Šikić i prof. dr. sc. Krunoslav Pisk

Datum osnivanja / Date of Founding: 11. 1. 1990.
Član / Member of: Education International & Matica hrvatskih sindikata

kako to da ga nije pripremila za istok i jug Europe? Kako to da Hrvatskoj nije pomogla velikim investicijama u Slavoniji (kanal Dunav- Sava) kada je uočila problem iseljavanja? Kako to da Hrvatska politika to u Briselu nije izborila? Kako to da nikoga u Zapadnoj Europi ne čudi što siromašne zemlje financiraju bogate besplatnim obrazovanjem gotovih ljudi na njihovu korist?

Kada to imamo na umu, mene ne čudi izjava Manfreda Webera kako je Hrvatska jedna uspješna priča. Ta pohvala nije istinita, slatki je licemjerni otrov, puno štetniji od bilo čije kritike.

Točna je Vaša izjava da i druge zemlje EU-a imaju slične probleme s iseljavanjem. Ali niste odgovorili zašto je to tako? I druge se zemlje doista s time suočavaju jer ih guše vanjskopolitički imperativi eurozone, koja kao prioritet traži eliminiranje deficit-a i javnog duga. To je za situaciju tih zemalja prava katastrofa. Neke su stoga odlučile usporiti put ka euru. Hrvatska Vlada odlučila je ubrzati ga. Po našem mišljenju to je pogrešna strategija sve dok se ne zaustavi iseljavanje. A i onda treba vidjeti i razmisliti.

S poštovanjem i u dobroj vjeri

U Zagrebu, 15. lipnja 2018. godine

Vilim Ribić, predsjednik Matice hrvatskih sindikata